

Antibioticareducties minder fraai dan gedacht

LEI, pluimveesector en SDA niet op één lijn

Frank de Vries

Binnen het LEI, onderdeel van Wageningen UR, ging eind 2012 de vlag uit: de reductiedoelen 2013 voor het antibioticumgebruik bij vleeskuikens van 50 procent ten opzichte van 2009 waren in 2012 al ruimschoots gehaald. De vereniging van veterinaire farmaceuten (FIDIN) kwam tot 51 procent reductie. Bij de Productschappen Vee, Vlees en Eieren daarentegen hing de vlag nog halfstok: die meet 'slechts' 36 procent reductie in dezelfde periode. Vanwaar dit verschil en wie heeft nu eigenlijk gelijk?

LEI-cijfers

Veehouders en dierenartsen hebben het druk sinds de politiek hen in 2010 'sommeeerde' aanmerkelijk minder antibiotica in te zetten voor ziek vee. Schoorvoetend en met veel overleg en plannen kwam het 'antibioticumreductiecircus' snel op gang. IKB's, MediRund en VetCis werden opgetuigd om het verbruik te kunnen meten. In de tussentijd doet het LEI, onderdeel van Wageningen UR, nog steeds onderzoek naar het gebruik van antibiotica op veebedrijven voor de alom bekende MARAN-rapportages. Sinds 2004 doet het LEI dat, in het

BedrijvenInformatieNet, op basis van steekproeven van groepen veebedrijven. Onlangs werd bekend dat de antibioticumgebruikscijfers in de MARAN-rapportages nogal afwijken van die van de productschappen. Dat zorgt voor verwarring bij veehouders en hun adviseurs.

Rekenmethode antibioticumgebruik

Inmiddels is het gemeengoed om het antibioticumgebruik uit te drukken in dierdagdoseringen. Deze dagdosering per dierjaar geeft aan hoeveel dagdoseringen antibioticum per gemiddeld aanwezig dier op jaarbasis worden toegediend. Voor het 'meten' van het antibioticumgebruik op vleeskuikenbedrijven maakt het LEI gebruik van een steekproef onder 22 bedrijven. Nico Bondt van het LEI kent de tekortkomingen van een steekproef: "Je hebt landelijk gezien niet alle bedrijven gemeent, maar je kunt door het geringe aantal bedrijven wel heel goed op elk individueel bedrijf inzoomen, zodat de kwaliteit van de verzamelde gegevens hoog is." De pluimveesector zelf verzamelt vanaf 1 januari 2011 op vleeskuikenbedrijven alle voorgeschreven antibiotica door dierenartsen via IKB. Dit is een IKB-verplichting waar bijna alle bedrijven in Nederland (94 procent) aan meedoen. Over de eerste zes maanden van 2012 maakte het LEI een reductie van 62 procent wereldkundig voor de vleeskuikensector met een dierdagdosering van 14 in 2012 tegen 37 in 2009. Uit de sectorcijfers van de productschappen blijkt in die periode een afname van 34,5 naar 22,2 dierdagdoseringen (36 procent reductie).

De verschillen komen voort uit de berekeningswijzen. De productschappen rekenen niet met een behandelgewicht, maar tellen het aantal behandel dagen, terwijl het LEI rekent met een vast gemiddeld behandelgewicht van 1 kg. "Drie jaar geleden klopte die 1 kg nog", aldus Bondt van het LEI, maar inmiddels blijken de kuikens op jongere leeftijd te worden behandeld. "Het LEI bleef dierdagdoseringen rapporteren met die

Nederlandse uitvinding", zegt Wessels met trots, "want wij waren de grote promotor binnen de Esvac van 'dierdagdoseringen per dierjaar'." Wessels geeft aan dat de SDA zich graag sterk maakt voor een uniforme Europese rekenmethode om later in Europese vergelijkingen tussen landen en diersoorten 'mee te kunnen doen.'

'DE EUROPESE NORM IS IN FEITE EEN NEDERLANDSE UITVINDING'

1 kg als gemiddeld behandelgewicht, terwijl de sector opschoof naar een lager behandelgewicht, waardoor met dezelfde hoeveelheid antibiotica meer dieren behandeld kunnen worden."

SDa en Europa

Dit voorjaar hoopt de Stichting Diergeneesmiddelenautoriteit (SDa), de onafhankelijke organisatie die de richtlijnen vaststelt voor het antibioticumgebruik op veebedrijven, haar gebruikscijfers 2012 voor vleeskuikens te publiceren. De verwachting is dat deze cijfers zullen afwijken van zowel de LEI/MARAN-cijfers als de cijfers van de productschappen. De SDa kan nog geen uitspraak doen, omdat de analyse op dit moment gaande is, aldus woordvoerder Roeland Wessels van de SDa. Wessels: "Wij berekenen het antibioticagebruik op basis van een Europese standaard van de Esvac, de Europese autoriteit voor het antibioticumgebruik op veebedrijven. Die Europese norm is in feite een

Uniformiteit

Voor 2012 zal de vleeskuikensector over vier verschillende gebruikscijfers beschikken: die van de productschappen, MARAN, FIDIN (rapporteert alleen kg antibiotica voor de hele veesector) en de SDA. Om tegensprekende cijfers te voorkomen, zal het LEI zijn MARAN-publicaties daarom stoppen. Beleidsadviseur Erik de Jonge van de productschappen erkent het verschil in berekeningswijze tussen 'zijn schap' en de SDa. "Ik denk dat onze methodiek simpeler is en dichter bij de werkelijkheid komt." De Jonge geeft aan dat de productschappen de cijfers volgens de huidige methode tot 2014 blijven rapporteren. "Wat daarna komt weet ik niet, want dan zijn we als productschappen niet meer 'in de lucht'." Het lijkt erop dat het bereiken van de 50 procent reductie bij vleeskuikens een paar jaar langer gaat duren dan het LEI ons deed hopen.

Agenda

Symposium

Emerging diseases en aangifteplichtige dierziekten

Datum: donderdag 28 maart 2013

Tijd: 12.30 - 18.00 uur

Locatie: Faculteit Diergeneeskunde Utrecht

Meer informatie: GKZ, tel. (030) 634 89 00

Voorjaarsdagen

Europese veterinaire conferentie voor gezelschapsdieren en paard

Datum: 18 - 20 april 2013

Locatie: RAI Amsterdam

Meer informatie: www.voorjaarsdagen.org